

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน

พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ กรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑ บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“สุสานและฌาปนสถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับเก็บ ฝัง หรือเผาศพสำหรับประชาชนทั่วไป แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บศพชั่วคราวในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

“สุสานและฌาปนสถานเอกชน” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับเก็บ ฝัง หรือเผาศพสำหรับตระกูลหรือครอบครัว หรือมิตรของตระกูลหรือครอบครัว แต่ไม่รวมถึงสถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บศพชั่วคราวในเคหสถาน

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขตหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

“เตาเผาศพ” หมายความว่า อาคารหรือสถานที่ที่มีไว้สำหรับเผาศพ

ข้อ ๕ ผู้ใดจะจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ การอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘

ข้อ ๖ สถานที่สำหรับเก็บศพเป็นการถาวร ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) อยู่ห่างจากทางหลวงที่เป็นทางหรือถนนสำหรับประชาชนใช้ในการจราจรสาธารณะไม่น้อยกว่า

ห้าสิบเมตร

(๒) บริเวณสถานที่สำหรับเก็บศพ ต้องมีกำแพงทึบสูงไม่น้อยกว่าสองเมตรห้าสิบเซนติเมตรโดยรอบและทางเข้าออกต้องมีประตูปิดกั้นหรือมีการดำเนินการใด ๆ เพื่อปิดบังความไม่น่าดูของสถานที่เก็บศพ และได้สุขลักษณะ

(๓) ที่เก็บศพต้องห่างจากกำแพงตาม (๒) ไม่น้อยกว่าสองเมตร

(๔) สถานที่สำหรับเก็บศพนั้น ต้องมีสภาพที่น้ำท่วมไม่ถึงและห่างจากทางน้ำ ซึ่งประชาชนใช้ในการจราจรสาธารณะ ห้วย แม่น้ำ คลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์อื่น อย่างน้อยสี่ร้อยเมตร เว้นแต่ในกรณีที่มีการป้องกันกั้นและสิ่งปฏิภูมิล่วงไหลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด สถานที่สำหรับเก็บศพนั้นสามารถตั้งอยู่ห่างจากทางน้ำ ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร

(๕) ที่เก็บศพต้องทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูน มีลักษณะเป็นช่องสูงจากระดับพื้นทางเดินภายในบริเวณสถานที่เก็บศพไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตร

(๖) ช่องเก็บศพต้องมีขนาดกว้างพอที่จะเก็บ เคลื่อนย้ายหีบศพได้ง่าย และมีฝาทำด้วยโลหะหรือคอนกรีตเปิดปิดมิดชิดสามารถป้องกันกลิ่นได้

(๗) ภายในช่องเก็บศพ ต้องมีฐานรองรับหีบศพสูงจากพื้นช่องไม่น้อยกว่าสิบเซนติเมตร และต้องมีรางระบายสิ่งปฏิภูมิล่วงบ่อเกรอะบ่อซึมซึ่งมีขนาดพอเพียงและได้สุขลักษณะ

ข้อ ๗ สถานที่สำหรับฝังศพเป็นการถาวร ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) อยู่ห่างจากทางหลวงที่เป็นทางหรือถนนสำหรับประชาชนใช้ในการจราจรสาธารณะไม่น้อยกว่าห้าสิบเมตร

(๒) มีรั้วหรือกำแพงแสดงอาณาเขตโดยรอบไว้ชัดเจน ด้านที่อยู่ห่างจากทางสาธารณะให้สร้างเป็นกำแพงทึบ สูงไม่น้อยกว่าสองเมตรห้าสิบเซนติเมตร ทางเข้าออกต้องมีประตูปิดกั้น

(๓) สถานที่สำหรับฝังศพนั้น ต้องมีสภาพที่น้ำท่วมไม่ถึง และห่างจากทางน้ำซึ่งประชาชนใช้ในการจราจรสาธารณะ ห้วย แม่น้ำ คลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์อื่น อย่างน้อยสี่ร้อยเมตร เว้นแต่ในกรณีที่มีการป้องกันกั้นและสิ่งปฏิภูมิล่วงไหลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด สถานที่สำหรับฝังศพนั้นสามารถตั้งอยู่ห่างจากทางน้ำไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร

ข้อ ๘ เต้าเผาศพ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ต้องใช้เต้าเผาศพที่มีคุณสมบัติกำจัดกลิ่น คว้น และสิ่งปฏิภูมิจากการเผาศพ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

(๒) ต้องมีที่ว่างโดยรอบเต้าเผาศพไม่น้อยกว่าสี่สิบเมตร

(๓) อยู่ห่างจากถนนสำหรับประชาชนใช้ในการจราจรสาธารณะไม่น้อยกว่าห้าสิบเมตร

ความใน (๒) และ (๓) ไม่ใช่บังคับกับเต้าเผาศพที่สร้างขึ้นโดยได้รับอนุญาตก่อนวันที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับ และไม่สามารถปรับปรุงเต้าเผาศพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ใน (๒) และ (๓) ได้

ข้อ ๙ การเผา ฝัง หรือเก็บศพของผู้ตายด้วยโรคติดต่ออันตราย ห้ามถ่ายศพออกจากหีบศพหรือที่บรรจุเดิมและห้ามนำสิ่งที่ติดไปกับศพนั้นออกจากหีบศพหรือที่บรรจุ

ข้อ ๑๐ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน และหรือผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามการเก็บศพ ดังนี้

(๑) บรรจุศพไว้ในหีบศพที่สามารถป้องกันกลิ่นได้

(๒) เขียนชื่อ ชื่อสกุล เพศ อายุของผู้ตาย และวันรับฝากไว้ที่หีบศพให้เห็นได้ชัดเจน

(๓) ทำทะเบียนศพพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้ตามแบบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน และหรือผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามการฝังศพ ดังนี้

- (๑) ที่ฝังศพอยู่ห่างจากแนวเขตสถานที่สำหรับฝังศพไม่น้อยกว่าสี่เมตร
- (๒) หลุมฝังศพแต่ละหลุม อยู่ห่างกันไม่น้อยกว่าห้าสิบเซนติเมตร
- (๓) ฝังหีบศพ หรือสิ่งที่บรรจุหรือห่อศพ อยู่ต่ำกว่าระดับพื้นดินไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตร
- (๔) ห้ามฝังศพเกินกว่าหลุมละหนึ่งศพ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของศพทั้งสองฝ่าย
- (๕) การฝังศพผู้ตายด้วยโรคติดต่ออันตรายต้องทำลายเชื้อโรคที่ศพโดยวิธีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น

กำหนด

ข้อ ๑๒ การขุดหรือย้ายศพ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน และหรือผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ข้อ ๑๓ การเผาศพ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน และหรือผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ใช้เตาเผาศพตามข้อ ๘ (๑)

(๒) รักษาเตาเผาศพ อุปกรณ์ใช้งาน บริเวณสถานที่เผาศพให้มีความสะอาดอยู่เสมอ กระจุกและเก้าอี้ที่เหลื่อจากการเผาศพต้องจัดการเก็บหรือกำจัดให้ถูกสุขลักษณะ

ข้อ ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน และหรือผู้ดำเนินการสุสานและฌาปนสถานมีหน้าที่ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดให้มีทะเบียนแสดงกิจการของสุสานและฌาปนสถานตามแบบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

กำหนด

(๒) ทำรายงานโดยการตัดข้อความในทะเบียนเป็นรายเดือนถึงเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายในวันที่ ๗

ของเดือนถัดไป

สำหรับสุสานและฌาปนสถานเอกชนให้ส่งรายงานเฉพาะเดือนที่มีการเผา ฝัง หรือรับฝากศพเท่านั้นตามกำหนดเวลาตาม (๒)

(๓) ห้ามมิให้เก็บ ฝัง หรือเผาศพที่ไม่มีใบมรณบัตร หรือมีแต่ข้อความไม่ถูกต้อง เมื่อได้แก้ไขถูกต้องแล้วจึงจะดำเนินการได้

(๔) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในเรื่องทำความสะอาด ขำระล้าง หรืออบสถานที่แห่งหนึ่งแห่งใดบริเวณสุสานและฌาปนสถาน และขุดยานซึ่งใช้บรรจุศพด้วยยาทำลายเชื้อโรค

ข้อ ๑๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมในอัตรา ดังนี้

(๑) ใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ฉบับละหนึ่งพันบาท

(๒) ใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ฉบับละห้าร้อยบาท

(๓) ใบแทนใบอนุญาต ตาม (๑) และ (๒) ฉบับละห้าสิบบาท

(๔) การต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ฉบับละหนึ่งพันบาท

(๕) การต่ออายุใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ฉบับละห้าร้อยบาท

ข้อ ๑๖ ใบอนุญาตจัดตั้งและใบอนุญาตดำเนินการสุสานและฌาปนสถานสาธารณะหรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ให้ใช้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่สามนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต

ข้อ ๑๗ สุสานและฌาปนสถานซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เป็นสุสานและฌาปนสถานก่อน
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกระเบียบกำหนดเงื่อนไขผ่อนผันยกเว้นการ
ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพียงเท่าที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และมีอำนาจ
ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

นายสมิคร สุนทรเวช

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการควบคุมสุสานและฌาปน
สถาน เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต การสาธารณสุขและอนามัยของประชาชน การควบคุม
คุณภาพสิ่งแวดล้อมและการกำหนดมาตรการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องตราเป็นข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบาง
ประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้